

Sorghandleplan
10. klasse Center Skive

10

10. Klasse Center Skive

Sorghandleplan

for

10

10. Klasse Center Skive

Revideret oktober 2017

Introduktion

Denne plan skal opfattes som en støtte, der kan anvendes, når børn og voksne udsættes for sorg.

Vi skelner mellem følgende typer af tab i planen:

- Det fælles tab; når skolen mister en elev eller en medarbejder.
- Det personlige tab; når en elev eller medarbejder mister en nærtstående.
- Livstruende sygdom, kaossituationer o.lign..
- Det kollegiale tab; når skolen mister en medarbejder.

Planen beskriver i store træk ansvarsfordelingen og arbejdsopgaver, og betragtes som en god hjælp til at få en krisesituation til at forløbe hensigtsmæssigt.

HUSK vores udgangspunkt

At tage del i et barns ellers voksens sorg kræves ikke et overmenneske - kun et medmenneske. Det er en selvfølge, at man kan søge hjælp hos kollegaer og ledelse.

Den voksne

Personen må ikke mødes med fortielse. Den voksne er opmærksom på at opsøge den unge og vise interesse. Lad personen vide, at man altid kan komme og snakke, hvis man har behov for det. Personen må ikke føle sig isoleret i en uoverskuelig situation.

Barnet

Det er vigtigt at forældrene orienterer skolen, når der sker noget alvorligt for barnet. Det gør det nemmere og mere legalt for barnet at rumme stærke følelser, såfremt de voksne omkring barnet viser deres egne følelser. Det kan være lettere at nævne det unævnelige. Såfremt forældrene ikke orienterer skolen, tager vi kontakten.

Sorgreaktioner

Nogle bearbejder sorgen hurtigt, mens andre først vil få mærkbare reaktioner noget efter. Skyldfølelse er en typisk sorgreaktion hos børn og unge mennesker. De kan få dårlig samvittighed ved at lege og have det sjovt. Både hos børn og unge kommer den tit til udtryk i en "magisk tænkning": "Døde hun, fordi jeg sagde hun var dum?" Meningsløshed, ligegyldighed og nogle gange aggression er ligeledes naturlige sorgreaktioner.

Sorgens 4 stadier

- Chokfasen: varer fra et øjeblik til nogle døgn
- Reaktionsfasen: kan vare i flere uger
- Bearbejdningsfasen: kan vare i over et år
- Ny-orienteringsfasen: vil bestå hele tiden. Individet vil leve med et ar på sjælen som aldrig forsvinder.

1. Det personlige tab: når en elev mister forældre eller søskende

Ved forældrehenvendelse vedr. begivenheden må kontaktlæreren eller den kontaktperson forældrene har udvalgt, finde ud af følgende:

1. *Hvordan er historien/ hvad er der sket?*
2. *Hvornår skete det?*
3. *Hvordan forgik det?*
4. *Evt. tidspunkt for begravelse?*
5. *Er Jeres børn orienteret?*
6. *Kan de tale om det?*
7. *Aftal barnets tilbagevenden til skolen -hvordan/hvornår?*

Fortæl forældrene:

- At vi orienterer kontaktholdet
- At vi sammen med eleven aftaler på hvilke andre hold der evt. skal orienteres og hvordan vi vil tale om det der er sket.
- At kontoret orienterer via intra om elevens/familiens tab.

Endvidere skal:

1. Kontaktlæreren eller den kontaktede person orienterer skoleledelsen.
2. Ledelsen orienterer resten af skolens personale - *den fælles historie*.
3. Kontaktlæreren giver kontaktholdet den første orientering ved først kommende lejlighed. Eleverne skal have mulighed for at stille spørgsmål.

Tjekliste:

- Skolen flager på halv på dødsdagen eller dagen efter.
- Skolen sender en buket eller kurv til eleven fra personalet.
- Skolens forældre orienteres via intra af ledelsen
- Kontoret sender en bærebuget til begravelsen fra elever og personale på skolen.
- Kontaktlæreren står altid til rådighed for samtale.
- Have skolepsykologen stående til rådighed.
- Den enkelte kontaktlærer vurderer selv om der deltages i en evt. begravelse/bisættelse.

Sker dødsfaldet i en ferie gennemføres det, der er muligt af proceduren efter skolestart. Kontaktlæreren er ansvarlig for opfølgning.

2. Det fælles tab: når skolen mister en elev

Ved forældrehenvendelse vedr. begivenheden må kontaktlæreren eller den kontaktperson forældrene har udvalgt, finde ud af følgende:

1. *Hvordan er historien/ hvad er der sket?*
2. *Hvornår skete det?*
3. *Hvordan forgik det?*
4. *Vi vil gerne være i kontakt med jer, har I en anden I gerne vil have vi taler med?*
5. *Spørge til begravelsen og evt. tale om kammeraternes deltagelse m.m.?*

Hvis familien er klar, kan der evt. aftales, at skolens ledelse kontakter familien samme dag.

Fortæl forældrene:

- At vi orienterer alle elever ved en straks samling.
- At kontoret orienterer øvrige forældre via intra om familiens tab.

Endvidere skal:

1. Kontaktlæreren eller den kontaktede person orienterer skoleledelsen.
2. Ledelsen orienterer resten af skolens personale -**den fælles historie**. I ledelsens fravær er det kontaktlæreren der orienterer og kontakter en anden fra ledelsesgruppen.
3. Eleverne samles til en straks fællessamling og orienteres.
4. Efter fællessamling fordeles eleverne på kontakthold og kontaktlæreren har ansvaret for at eleverne har mulighed for at stille spørgsmål og bearbejde den fælles sorg.
5. Eleverne skal blive på skolen, de elever der er særligt hårdt ramt samles i en gruppe og bemandes med personale efter behov. Forældrene til denne gruppe orienteres af kontoret og der aftales hjemsendelse og evt. afhentning på skolen.
6. Den øvrige gruppe elever sikre vi der er aktiviteter på skolen for indtil skoledagens planlagte ophør.
7. Når alle på skolen er underrettet hejses flaget på halv stang.

Mindehøjtidelighed

Efterfølgende dag afholdes en fælles mindehøjtidelighed for hele skolen. Forældre og søskende skal tilbydes at deltage.

Ledelsen forestår mindehøjtideligheden og taler over afdøde, herefter afholdes 1 minuts stilhed. Alt personale deltager. Tabet af kammeraten/eleven kan markeres ved tænde lys. Hver elev får muligheden for at tænde et lys som minde som afslutning på mindehøjtideligheden.

Kasse med de nødvendige ting forefindes på depotet. Placeringen af lysene foregår efter aftale med teknisk service og forsvarligt i forhold til bygninger og brand.

Tjekliste:

- Skolen sender en buket til familien.
- Skolens forældre orienteres via intra af ledelsen.
- Vær opmærksomme på nære kammeraters reaktioner.
- Skolen flager på halv på begravelsesdagen.
- Kontoret sender en båretbuket til begravelsen fra elever og personale.
- Yderligere orientering af klassen - inddrag forældrene, hvis den unge ønsker det.
- Skolen deltager i begravelsen med kontaktlæreren samt evt. 1 anden kollega/ledelse
- Aftale elevers deltagelse i begravelsen.
- Kontaktlæreren står altid til rådighed for de berørte elever.
- Have skolepsykologen stående til rådighed i processen

Det er meget vigtigt, at kontaktlæreren får megen støtte og hjælp af kollegaerne. Samtaler på holdene, hvor man sætter ord på tanker og følelser, vil have stor betydning i tiden fremover.

Begravelsen:

Kontaktlæreren spørger de pårørende, ved en senere samtale, om de ønsker at lade elevens kammerater deltage i begravelsen. Når dagen for begravelsen er fastsat, får eleverne og forældre en besked på intra om deltagelse i begravelsen. Det bør i beskeden nævnes, at det er vigtigt, at de unge har nogle at være sammen med under og efter begravelsen, det kan ex. kammerater eller personer fra familien.

Sker dødsfaldet i en ferie, gennemføres det der er muligt af proceduren, straks efter skolestart.

Kontaktlæreren er ansvarlig for opfølgning.

Forslag til besked hjem til skolens forældre

TIEREN, d.d.

Skolen har i dag modtaget den triste besked, at XX er død. Dette er naturligvis noget vi alle, og især skolens elever, berøres af. I de nærmeste dage vil vi derfor bruge den nødvendige tid på at tale om det, der er sket. I morgen kl. 10.30 afholdes en fælles mindehøjtidelighed på skolen. Det vil være af stor betydning for de unge, at I også i hjemmet taler om det indtrufne. Hvis der er brug for det, kan I naturligvis kontakte os.

Kontaktlærer

Skoleleder

3. Når en elev mister andre som står dem nær.

Når det erfarer, at en elev har mistet en nærtstående, orienteres kontaktlæreren, der laver aftaler om følgende:

- Hvad skal der gøres?
- Hvem skal orienteres?
- Hvilken rolle skal skolen påtage sig?
- Orientering af kammerater og lærerteam.

Vær opmærksom på barnet signaler og lad dem være afgørende for, hvor meget der gøres ud af situationen.

Kontaktlæreren er ansvarlig for opfølgning.

4. Skilsmisse, alvorlig sygdom, tvangsfjernelse og lignende.

Når ovenstående erfarer, orienteres kontaktlæreren som orienterer lærerteamet og ledelsen.

Vær opmærksom på barnet signaler og lad dem være afgørende for, hvor meget der gøres ud af situationen.

Kontaktlæreren er ansvarlig for opfølgning.

5. Når en kollega mister en nærtstående

Når ovenstående erfarer, orienteres det øvrige personale og ledelse.

- Ledelsen kontakter medarbejderen.
- Ledelsen sikrer kollegialt netværk og aftaler hvordan opstarten efter fravær ønskes.
- Ledelsen og afdelingen sender en blomst.
- Vedr. frihed i forbindelse med dødsfald og begravelse -kontakt ledelsen.

Ledelsen og kollegaer er ansvarlige for opfølgning.

6. Det kollegiale tab: når skolen mister en medarbejder.

Den første, der bliver bekendt med dødsfaldet, kontakter skolens ledelse.

- Kollegaer orienterer ledelsen og der skabes overblik over situationen.
  - Ledelsen tager kontakt til nærmeste pårørende.
  - Ledelsen orienterer alle medarbejdere.
  - Skolen flager på halv på dagen
  - Der sendes en buket til de pårørende.
  - Eleverne samles til en fællessamling - se i øvrigt procedure for tab af elev.
  - Der tilbydes samtaler med involverede kollegaer.
  - Ingen af de involverede kollegaer forlader skolen, før der er indtruffet aftaler med ledelsen.
  - Når eleverne er sendt hjem, samles alle ansatte til en drøftelse af praktiske opgaver i forbindelse med dødsfaldet (blomster, kontakten til de pårørende m.m.).
-
- Ledelsen kontakter de efterladte for at vise skolens deltagelse **-ved besøg medbringes blomster.**
  - Ledelsen snakker med de efterladte om deres ønsker vedr. begravelsen.
  - Der flages på halv på begravelsesdagen.
  - De medarbejdere, der ønsker at deltage i begravelsen, skal have mulighed for at deltage i højtideligheden - der ydes vikardækning.
  - Der sendes en båret buket fra skolen.
  - Den førstkommende hverdag afholdes der en kort mindehøjtidelighed, de efterladte tilbydes at deltage.
  - Ledelsen er ansvarlig.

Ledelsen er ansvarlig for opfølgning.

Materialer

Flag i synligt markeret skab

Fyrfadsllys i kasse med ligthere på depot, markeret til formålet

Telefonliste

Afrunding

Hvorfor hurtig handling?

For at give korrekte informationer.

For at hindre mytedannelser.

For at lette forståelse og fortolkning af andres og egne reaktioner.

Udvikle social problemløsningsevne.

Mobiliser støtte.

Hvorfor opfølgning?

Hjælpe med at sætte tanker på plads.

Hjælpe med at sikre udtryksmåder.

Styrke sammenhold og fællesskab.

Dele følelser.

Forhindre unødige eftervirkninger.

Mobilisere og fastholde støtte.

Skabe forståelse for reaktionsmønstre, samt skabe og fastholde et accepterende miljø for disse.

”Det kræver et menneske.”

Sorggruppe

Skolen har en sorggruppe, samt en sorggruppeleder. Den unge tilbydes kort efter tabet er indtrådt at deltage i denne gruppe. Såfremt der ikke er en eksisterende gruppe, tilbyder sorggruppelederen samtaler med den enkelte unge.

Information

Yderligere information om emnet kan findes på:

<https://www.cancer.dk/omsorg>

<http://www.folkekirken.dk/livets-begivenheder/begravelse/sorg-og-tab>

<http://www.bornsvilkar.dk/Temaer/Sorg-tema.aspx>

10. klasse Center Skive

Ungdomsskolen Skive, Skive Kommune

H. C. Ørstedsvvej 6B

7800 Skive

Tlf.: 9915 6840

Mail: tieren@skivekommune.dk